

Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Miren Ixiar Lopez-Mendizabal Olano

*Tolosa,
Gipuzkoa
(1932-2013)*

Aurkibidea

Biografia

Tolosako Solana kalean jaioa (gaur egun Zerkausi kalea den horretan). Ixak Lopez-Mendizabal euskaltzale eta letra-gizon ezagunaren alaba. Gerra Zibila lehertu zenean bera eta bere familia Lapurdira erbesteratu ziren. Han, ordea, bigarren mundu gerrak harrapatu zituen, eta Argentinara egin zuten alde. Han hogeita hamar urtetik gora pasa zituzten. Izaskun ahizpa eta biak, euskal etxearen inguruan haien aitak sortutako dantza taldean eta abesbatzan aritu ziren, besteak beste. Gerra garaian galdu zuten guztia, baina Tolosara itzultzerako berreskuratu zuten hamarkada luzetan haien familiakoa izan den inprenta zaharra. Inprenta horren gaineko etxebizitzan bizi izan ziren bi ahizpak, azken urteetan.

Zintak

TOL-037

- **Proiektua:** Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Artetxe, Miren
- **Data:** 2010-10-15
- **Iraupena:** 41 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Etxeberria, Eider

TOL-038

- **Proiektua:** Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Artetxe, Miren
- **Data:** 2010-10-15
- **Iraupena:** 55 min
- **Euskarria:** Bideo digitala

Pasarteak

1. Lopez-Mendizabal abizenaren jatorria

- **Erref:** TOL-037/002
- **Iraupena:** 0:00:40. **Hasi:** 00:02:32. **Bukatu:** 00:03:12

- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Lopez-Mendizabal abizenaren jatorria azaltzen dute.

2. Aitona karlista euskaltzalea eta aita abertzalea

- **Erref:** TOL-037/004
- **Iraupena:** 0:03:06. **Hasi:** 00:09:18. **Bukatu:** 00:12:24
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Beste hizkuntzak eta hizkerak
- Politika » Jarrera politikoak » Abertzaleak
- Politika » Jarrera politikoak » Karlismoa, liberalismoa

Laburpena:

Aitona karlista foruzalea eta euskaltzalea zen. Aitak hizkuntza ugari zekizkien eta behin Italiara joan zen, bere aitak hara bidalitako gutun bat iritsi ote zen begiratzera. Sabino Aranaren garaian, aita abertzale egin zen eta erreparoa ematen zion bere aitari esateak ez zela karlista.

3. Aitaren helburua: Euskadi aurrera ateratzea

- **Erref:** TOL-037/005
- **Iraupena:** 0:03:39. **Hasi:** 00:12:24. **Bukatu:** 00:16:03
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Irakurtzea
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Ikastolak
- Politika » Jarrera politikoak » Abertzaleak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Goi mailako ikasketak

Laburpena:

Aitak zuzenbidea eta filosofia ikasi zituen Deustun. Gizon jantzia zen eta asko irakurtzen zuen. Abertzale egin zen eta Euskadi aurrera ateratzea zen bere helburua. Ikastolen mugimendua hasi zen orduan eta bera Tolosako mugimenduaren buru izan zen. Orduan argitaratu zituen liburuak aipatzen dituzte eta liburu haien sorrerari buruz hitz egiten dute.

4. Euskaltzaleak munduan zehar

- **Erref:** TOL-037/007
- **Iraupena:** 0:01:56. **Hasi:** 00:19:13. **Bukatu:** 00:21:09
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Kanpoko jendearekin harremana
- Aisia » Kultura » Irakurtzea
- Euskara » Bilketa linguistikoa » Toponimia

Laburpena:

Aitaren euskarazko gramatikari buruzko liburuarekin ikasi zuen euskaraz Txekoslovakiako gizon batek: zoragarri idazten zuen euskaraz. Kataluniako gizon batekin posta-truhttp://www.ahotsak.com/admin/gaiak/gaia/kea zuen aitak: haren ustez, Euskal Herritik Kataluniara bitarteko toponimian euskal izenak daude. Aitak posta-trukea izaten zuten munduko hainbat lekutako jende euskaltzalearekin.

5. Gramatika-liburua idazteko ideia

- **Erref:** TOL-037/010
- **Iraupena:** 0:02:10. **Hasi:** 00:22:55. **Bukatu:** 00:25:05
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra aurrea » 1914-1923: Monarkia
- Euskara » Bilketa linguistikoa » Gramatika
- Aisia » Kultura » Irakurtzea

Laburpena:

1914an aita Ipar Amerikan izan zen. Han zegoela bururatu zitzaion gramatika-liburu labur bat idatziko zuela, jendeak euskaraz ikas zezan. Liburua atera zuenean idatzi zuen eskaintza irakurtzen du Ixiarrek. Aitaren liburuak agortu egiten ziren beti, baita Argentinan ere.

6. "Dotrina laburra" idatzi eta bedeinkazioa jaso

- **Erref:** TOL-037/011
- **Iraupena:** 0:01:45. **Hasi:** 00:25:05. **Bukatu:** 00:26:50
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Irakurtzea
- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Elizarekin lotutako pertsonak

Laburpena:

"Dotrina laburra" euskarara itzultzea aitari nola bururatu zitzaion azaltzen du Ixiarrek. Dotrina idatzitakoan, Pio X. Aita Santuak bedeinkazioa bidali zion liburuari.

7. Aita euskarako irakasle Buenos Airesen

- **Erref:** TOL-037/012
- **Iraupena:** 0:01:26. **Hasi:** 00:26:50. **Bukatu:** 00:28:16
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararekiko sentimendua
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Maisu-maistrak
- Politika » Euskara eta politika

Laburpena:

Aita oso langilea izan zuten, 95 urterekin oraindik lanean jarraitzen zuen: Buenos Airesen zegoela, euskarako klaseak ematen zituen eta hara joaten zen euskara ikastera Pedro Mari Otaño bertsolariaren alaba.

8. Buenos Airesen ikasleak oso gustura aitarekin

- **Erref:** TOL-037/014
- **Iraupena:** 0:00:56. **Hasi:** 00:29:19. **Bukatu:** 00:30:15
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararekiko sentimendua
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Maisu-maistrak

Laburpena:

Aitak Buenos Airesen ematen zituen euskarako klaseak. Ikasleak oso gustura joaten ziren harengana.

9. Aitaren apaltasuna

- **Erref:** TOL-037/016
- **Iraupena:** 0:02:00. **Hasi:** 00:32:34. **Bukatu:** 00:34:34
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararekiko sentimendua
- Aisia » Kultura » Irakurtzea
- Politika » Jarrera politikoak » Abertzaleak

Laburpena:

Aita lotsatu egiten zen bere liburuetan bere izenarekin sinatzeaz. Aita zergatik bidali zuten Argentinara azaltzen du Ixiarrek.

10. 15 eguneko gerra zelakoan, 3 hamarkada etxetik kanpo

- **Erref:** TOL-037/017
- **Iraupena:** 0:01:39. **Hasi:** 00:34:34. **Bukatu:** 00:36:13
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren hasiera
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ihes egin beharra

Laburpena:

Gerra garaia nola bizi izan zuten kontatzen dute: lehenengo, Urkizura joan ziren. Amak uste zuen gerra 15 eguneko kontua izango zela, baina 30 urte gelditu ziren Argentinan.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2026-06-08

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkarte

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com